

УДК 338.22

Кушнеренко С. М.,
кандидат економічних наук, докторант
ПрАТ “ВНЗ “МАУП”, м. Київ, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ЦИФРОВУ ІНДУСТРІЮ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ

Цифрова індустрія є одним із найбільш динамічних та інноваційних секторів світової економіки, що пропонує нові можливості для зростання, розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Щоб відповісти на питання, Як держава може ефективно регулювати цифрову індустрію, треба проаналізувати основні аргументи «за» та «проти» державного регулювання інвестицій у цифрову індустрію.

На користь державного регулювання інвестицій у цифрову індустрію можна навести наступні аргументи.

1. Державне регулювання може сприяти створенню рівних умов гри та запобігати таким неринковим проявам, як монополії, картелі або грабіжницьке ціноутворення, які можуть завдати шкоди споживачам, конкурентам та інноваціям. Щоб проілюструвати цю думку, на рисунку 1 показана частка ринку п'яти найбільших цифрових платформ у Сполучених Штатах, на які припадало понад 80% загального доходу від цифрової реклами у 2020 році. Це свідчить про високий ступінь концентрації та домінування на цифровому ринку, що може створювати ризики для конкуренції та інновацій.

Платформа	Частка ринку (%)
Гугл	31.6
Фейсбук	25.2
Амазонка	10.3
Корпорація Т	7.1
Verizon Media	6.6

Рис 1. Частка ринку п'яти найбільших цифрових платформ у США у 2020 році.

Джерело: eMarketer [1].

2. Державне регулювання може захищати суспільні інтереси та загальне благо, такі як національна безпека, недоторканність приватного життя, права людини, екологічна стійкість та соціальна справедливість, які можуть не бути належним чином вирішені ринковими силами або саморегулюванням. Наприклад, Загальний закон про захист даних (GDPR) – це система правил захисту даних, яка застосовується до всіх осіб та організацій, що працюють у Європейському Союзі.

3. Державне регулювання може підтримувати стратегічні сектори та галузі, які є життєво важливими для національної економіки, такі як інфраструктура, освіта, охорона здоров'я, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, шляхом надання державного фінансування, субсидій, податкових пільг або державно-приватного партнерства. Прикладом такого типу державного регулювання є стратегія «Єдиний цифровий ринок», яка є комплексом політик та ініціатив, спрямованих на створення безшовного та інтегрованого цифрового ринку в Європейському Союзі. Ця стратегія охоплює різні аспекти цифрової економіки, такі як зв'язок, цифрові навички, електронна комерція, електронне урядування, хмарні обчислення, штучний інтелект та кібербезпека.

Нижче наведені основні аргументи проти державного регулювання інвестицій у цифрову індустрію.

1. Державне регулювання може створювати бар'єри для входу та інновацій, такі як надмірна бюрократія, ліцензування або стандарти, які можуть створювати перешкоди для входження на ринок, перешкоджати появі стартапів або іноземним інвестиціям. Яскравим прикладом є податок на цифрові послуги (DST), який є податком, що накладається деякими країнами на доходи, отримані від певних цифрових послуг, таких як онлайн-реклама, соціальні мережі або електронна комерція.

2. Державне регулювання може знижувати ефективність ринкових відносин, наприклад, за рахунок гонитви за рентою, корупції або протекціонізму, що може знизити конкуренцію, продуктивність і якість, а також збільшити витрати і ціни. Прикладом такого державного регулювання є Великий китайський фаєрвол, який є результатом цензури та нагляду, що обмежує доступ та використання Інтернету в Китаї.

3. Державне регулювання може бути застарілим або неефективним, оскільки цифрова індустрія розвивається швидко та постійно, а держава може не мати спроможності чи гнучкості, щоб йти в ногу зі змінами та викликами. Наприклад, Закон про авторське право в цифрову епоху (DMCA) – це закон, який був прийнятий у 1998 році в США для вирішення питань порушення авторських прав та обходу заходів технологічного захисту в цифровому середовищі. Однак DMCA був розкритикований деякими зацікавленими сторонами як застарілий, неоднозначний або провокуючий до зловживань, оскільки він не відображає поточні реалії та практики цифрової індустрії, такі як користувацький контент, добросовісне використання або потокове передавання.

Таким чином, цифрова індустрія – складний та динамічний сектор, який потребує збалансованого та адаптивного підходу до державного регулювання. Державне регулювання може мати як позитивний, так і негативний вплив на цифрову індустрію, залежно від контексту, цілей та методів регулювання. Тому держава має прагнути регулювати цифрову індустрію таким чином, щоб максимізувати вигоди та мінімізувати витрати, дотримуючись принципів прозорості, підзвітності та відкритості.

Література

1. eMarketer Chart: US Digital Ad Revenues Share by Company, 2018-2020 (% of total). URL: <https://www.emarketer.com/chart/241120/us-digital-ad-revenues-share-by-company-2018-2020-of-total> (дата звернення 01.02.2024)